

Zo tel je: jonge Grutto's

Hoeveel jonge Grutto's worden er jaarlijks groot om volgend jaar mogelijk terug te keren naar Nederland? Die belangrijke vraag houdt Hans Schekkerman, weidevogelexpert bij Sovon, al jaren bezig. Wat is de achtergrond van de tellingen, waar moet je op letten in het veld?

Jonge Grutto's tellen; kunnen we hiermee het landelijk broedsucces bepalen?

De tellingen geven een landelijk beeld van het broedsucces in een jaar. Met een ruime marge weliswaar, maar goede en minder goede jaren komen er wel uit. Gruttonesten worden door velen beschermd, maar wat gebeurt er na uitkomst van de eieren? Kuikens zoeken zelfstandig hun voedsel, begeleid door de ouders. Voedselproblemen, predatoren maar ook menselijke activiteiten vormen potentiële gevaren. Na gemiddeld 25 dagen kunnen de jongen vliegen en trekken ze naar pleisterplaatsen om krachten op te doen voor de trek. Op zulke verzamelplekken kunnen ze worden geteld. Jaarlijks worden in Nederland zo'n 150-300 jonge Grutto's van kleurringen voorzien, door o.a. de Universiteit van Groningen. Met het aandeel gekleurde exemplaren onder alle goed bekeken jonge Grutto's op de pleisterplaatsen is met behulp van statistiek een schatting maken van het totaal aantal uitgevlogen jongen in Nederland.

Hoe herkennen we jonge Grutto's en waar moeten we speciaal op letten?

Door goed naar het verenkleed te kijken.

Jonge vogels hebben dekveren op de rug en vleugels met nette lichtbruine zoompjes maar hebben, anders dan oude vogels, geen bandering op de (geelbruine) borst en buik. Eind juli wordt het lastiger, oude vogels ruien dan naar een egaler bruingrijs winterkleed. Ze vertonen dan een onregelmatige mix van donkere en grijze veren, maar de later ruiende jongen zijn nog steeds te herkennen aan hun nette zoompjespak.

Waar moeten we tellen? En wanneer?

Ondiepe en natte gebieden, daar moet je zijn: droogvallende plassen in het rivierengebied, grote wetlands (Oostvaarderplassen, Biesbosch), polders die vernat worden (plastras). In de Kop van Noord-Holland zijn geïnundeerde bollenvelden hotspots. De telperiode loopt van 20 juni tot 10 augustus. Je kunt de hele dag tellen en meerdere gebieden bezoeken. Scan groepen met de verrekijker en/of telescoop, probeer jonge en oude Grutto's te onderscheiden en bepaal het aandeel jonge vogels dat kleurringen draagt.

De jongen eten muggenlarven en staan vaak tot de buik in het water. Wacht totdat ze weer op de oever staan, dan kun je de poten goed bekijken. De aanwezigheid van

Adulte (links) en juveniele Grutto (let op de lichtbruine zomen van de dekveren op de rug).

Foto: Astrid Kant

kleurringen zegt dus al veel over broedsucces, de ringcombinatie meer over het individu. Een foto maken is soms het makkelijkste om de combinatie uit te pluizen.

Wie verzamelt deze gegevens en wat kan er mee worden gedaan?

Gerrit Gerritsen van Vogelbescherming verzamelt alle telgegevens via formulieren of e-mail. Hans Schekkerman analyseert de data en verzorgt de rapportage. De tellingen van kleurringdichtheden leverden in 2012-2018 schattingen op van 6500-12,000 vliegvlugge jongen. Zelfs in de betere jaren 2013 en 2015 was dit onvoldoende voor een stabiele populatie, en gemiddeld genomen was het maar de helft van wat nodig is.

Is er nog hulp nodig?

Het kost enige training om jonge en oude Grutto's te onderscheiden. Vooral in Zuid-Holland en Zeeland zijn tellers zeker nog welkom. Aanmelden via gerritgerritsen@gmail.com

● **Jelle Abma**

Verder lezen:

> Publicaties op sovon.nl/grutto

Tijdens het tellen let je op de leeftijd en de pootjes van de Grutto's. Hier drie ongeringde, jonge vogels.
Foto: Astrid Kant